

ZARZĄDZENIE NR 1086/25
PREZYDENTA MIASTA BIAŁEGOSTOKU
z dnia 16. grudnia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia planu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego realizowanego
w Żłobku Miejskim Nr 9 w Białymstoku**

Na podstawie art. 6d ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2025 r. poz. 798) oraz § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 13 grudnia 2024 r. w sprawie standardów opieki sprawowanej nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2024 r. poz. 1882) zarządzam, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny realizowany w Żłobku Miejskim Nr 9 w Białymstoku, który stanowi załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2

Wykonanie zarządzenia powierza się Dyrektorowi Żłobka Miejskiego Nr 9 w Białymstoku.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 01 stycznia 2026 r.

PREZYDENT MIASTA

dr hab. Tadeusz Truskolaski

Plan Opiekuńczo-Wychowawczo-Edukacyjny Żłobka Miejskiego Nr 9 w Białymstoku

1. Organ prowadzący: Urząd Miejski w Białymstoku.

2. Żłobek Miejski Nr 9 w Białymstoku przy ulicy Ignacego Mościckiego 2J wyróżnia się świetną lokalizacją, otoczony terenami zielonymi w sąsiedztwie ogródków działkowych, które tworzą bufor zieleni i zapewniają cichą, kameralną atmosferę podczas codziennych spacerów.

Nowoczesny budynek dostosowany do potrzeb 152 małych białostoczan w wieku od 20 tygodnia do 3-go roku życia również z niepełnosprawnością. Przestronne korytarze, które wykorzystujemy jako dodatkowe place zabaw w pochmurne dni. Kolorowe, przestronne oraz kameralne sale dziecięce, z których dzieci mogą samodzielnie korzystać, przechodząc bezpośrednio do jadalni jak również toalet.

W obiekcie znajdują się dwie duże sale sensoryczne z wielkim basenem z kulkami, ścieżkami sensorycznymi oraz wielkogabarytowymi zabawkami do twórczego wykorzystania przez nasze dzieci zarówno te maleńkie jak i starszaki. Wyróżnia nas własna kuchnia, parking oraz plac zabaw.

3. Wspieramy rodziców w codziennym funkcjonowaniu poprzez codzienne rozmowy dot. postępów ich pociech, organizujemy spotkania ze specjalistami dot. rozwoju dzieci jak również warsztaty, na których rodzice mogą dowiedzieć się więcej na temat wspierania rozwoju swoich dzieci.

4. W naszym żłobku corocznie organizowane są warsztaty bożonarodzeniowe bądź wielkanocne, wspólne tworzenie prac przestrzennych, daje ogromną satysfakcję zarówno rodzicom, którzy wchodzi w codzienną przestrzeń dziecka oraz opiekunom, którzy zgłębiają relację z rodzicami.

5. Uczestniczymy w konkursach, organizujemy cykl spotkań "Poczytaj mi mamó/tato" oraz dbamy o bezpieczeństwo zapoznając dzieci z "ewakuacją" oczywiście w obecności strażaków i wozu strażackiego.

Bezpośrednią pieczę nad funkcjonowaniem żłobka sprawuje Pani Dyrektor mgr Aneta Falkowska.

2. Cele opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjne

Cele opiekuńcze:

- zapewnienie poczucia bezpieczeństwa (stworzenie warunków sprzyjających adaptacji dziecka do nowego środowiska, nawiązanie bliskiej, pełnej zaufania relacji między dzieckiem a opiekunem, budowanie atmosfery spokoju, życzliwości i akceptacji.)
- zaspokajanie podstawowych potrzeb dziecka (zapewnienie regularnych posiłków, snu i odpoczynku dostosowanego do rytmu dnia i wieku dziecka, dbanie o odpowiednią temperaturę, higienę i komfort w sali oraz na spacerze, reagowanie na indywidualne potrzeby fizyczne i emocjonalne każdego dziecka.)
- wspieranie samodzielności (zachęcanie do samodzielnego jedzenia, mycia rąk, ubierania się, wdrażanie nawyków higienicznych np. nocnikowanie/toaleta.)
- organizacja bezpiecznego otoczenia (uczenie zasad bezpiecznego zachowania w sali, na spacerze, w łazience, na stołówce, na placu zabaw.)
- budowanie pozytywnych relacji w grupie (wdrażanie do zabawy z innymi dziećmi i wspólnego spędzania czasu.)

3. Metody opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjne

Metody wspierające budowanie relacji opartych na szacunku, zaufaniu i poczuciu bezpieczeństwa

1. Metoda dawania przykładu:
 - Uwzględnianie indywidualnego tempa rozwoju, potrzeb emocjonalnych oraz sposobów reagowania każdego dziecka.
 - Wspólne porządkowanie zabawek z dziećmi doskonalące nawyki życia codziennego.
 - Rozmowa z dzieckiem spokojnym tonem w celu właściwego komunikowania się.
 - Nauka używania zwrotów grzecznościowych np. proszę, dziękuję, przepraszam.
2. Metoda pozytywnej komunikacji i nazywanie uczuć:
 - Wspieranie dziecka słowami otuchy np. „Jestem obok. Możesz na mnie liczyć.”
 - Mówienie do dziecka spokojnym głosem np. „Widzę, że jesteś smutny.”
 - Używanie zwrotów wspierających np. „Rozumiem”, „Jesteś ważny”, „Twoje uczucia są w porządku.”
 - Nazywanie emocji np. „Rozumiem, że złościsz się, bo chcesz w tym momencie tę zabawkę”.
3. Metoda wspierania samodzielności:
 - Zachęcanie dziecka do samodzielnego jedzenia, ubierania się, porządkowania zabawek.
 - Umożliwienie dziecku spróbowania nalania sobie wody z dzbanka z pomocą dorosłego.
 - Zachęcanie dziecka do samodzielnego zdjęcia kurtki i butów po spacerze.
 - Dawanie możliwości prostych wyborów np. „Masz ochotę na wodę, czy kompot?”

Metody wspierające poprzez dostarczanie materiałów i narzędzi

1. Strefy tematyczne, czytelnicze, konstrukcyjne, plastyczne, sensoryczne:
 - Wspieranie rozwoju poznawczego, emocjonalnego i ruchowego.
 - Umożliwienie dziecku poznawania świata poprzez zabawę.
 - Kształtowanie samodzielności i umiejętności współpracy.
 - Rozwijanie zainteresowań i wyobraźni.
2. Metoda wykorzystywania materiałów codziennego użytku:
 - Materiały używane do zabawy nie mają jednego z góry narzuconego przeznaczenia np. pudełko może być samochodem lub domkiem, kijek może być różdżką lub łyżką.
 - Wykorzystywanie do zabawy kamieni, sznurków, kawałków materiałów.
 - Dziecko bada, co może zrobić z danym materiałem np. przesypuje, miesza, układa, obserwuje.
3. Metoda wielozmysłowa:
 - Muzyczno-ruchowe rozwijanie słuchu, koordynacji, poczucia rytmu oraz ekspresji emocji.
 - Rozwijanie zmysłu dotyku poprzez materiały o różnych fakturach np. piasek kinetyczny, kasza, ryż, mąka, woda, szyszki, liście.
 - Rozwijanie zmysłu wzroku poprzez obserwacje ilustracji i zjawisk przyrodniczych, kolorów i kształtów.
 - Rozwijanie zmysłu smaku i węchu poprzez spożywanie posiłków oraz poznawanie zapachów z otoczenia np. zapach skoszonej trawy.

9:30 - 11:00	Zajęcia, w tym drugie śniadanie.	Zmienne.	Zajęcia ruchowe – gimnastyka ogólnorozwojowa. Zajęcia muzyczne, plastyczne, sensoryczne, rytmiczne – zgodnie z planem tygodniowym. Zabawy na świeżym powietrzu lub w wewnętrznych placach zabaw. Zajęcia dowolne w strefach tematycznych. Drugie śniadanie.
11:00 – 12:00	Obiad.	Stale.	Czynności higieniczne przed obiadem. Czas posiłku, nauka kultury jedzenia. Czynności higieniczne po obiedzie.
12:00 – 14:00	Leżakowanie.	Stale.	Sen lub relaks przy muzyce relaksacyjnej.
14:10 – 15:00	Podwieczorek.	Stale.	Czynności higieniczne przed podwieczorkiem. Posiłek. Czynności higieniczne po podwieczorku. Czytanie książek.
15:00 – 17:00	Zajęcia dowolne, odbiór dzieci przez rodziców.	Zmienne.	Zabawy w strefach tematycznych. Zabawy z opiekunem w kole na dywanie. Zabawy taneczne.

5. Planowanie aktywności

A) Stałe elementy dnia (poczucie bezpieczeństwa i rytm):

- Poranne powitanie – indywidualne przywitanie się z każdym dzieckiem, wspólne krótkie przywitanie się w kręgu (piosenki powitalne).
- Posiłki – spokojna atmosfera, zachęcanie do samodzielnego jedzenia.
- Odpoczynek/relaksacja – wspólne wyciszenie, czytanie książek, wyciszająca muzyka.

B) Zabawy i aktywności wspierające rozwój:

- Rozwój emocjonalno-społeczny (relacje, poczucie wspólnoty)

- Zabawy w kole.
- Zabawy uczące współpracy – budowanie wspólnej wieży, układanie puzzli.
- Prace plastyczne wyrażające emocje np. buźki wesołe, smutne.
- Czytanie książeczek o uczuciach i rozmowa o emocjach.
- Zabawy w odgrywanie ról np. dom, sklep, lekarz.

2. Zakres procedury

Procedura dotyczy:

- Wszystkich opiekunów, personelu pomocniczego i specjalistów pracujących w żłobku.
- Dzieci w wieku od 6 miesięcy do 3 lat uczęszczających do placówki.
- Codziennych czynności opiekuńczych, takich jak karmienie, przewijanie, leżakowanie, zabawa swobodna i zajęcia kierowane.
- Współpracy z rodzicami/opiekunami prawnymi.
- Uroczystości, zajęć dodatkowych i sytuacji przejściowych (adaptacja, zmiana grupy, rozstanie z rodzicem).

3. Procedura organizacji

3.1. Tworzenie środowiska sprzyjającego poczuciu przynależności

Przewidywalny plan dnia

- Stałe rytuały posiłków, odpoczynku i zabawy.

Przyjazna przestrzeń

- Nisko ustawione zabawki dostępne dla wszystkich dzieci, miękkie dywany, strefy do wspólnej zabawy.

Rytuały integracyjne

- Krótkie, codzienne „kółeczko powitalne”.

3.2. Rozwijanie uważności na inne osoby

Zabawy naśladowcze i wspólne działania

- Dzieci uczą się patrzeć na działania innych i je powtarzać.

Modelowanie prawidłowych zachowań społecznych

- Opiekun nazywa emocje i potrzeby dzieci.

Wspieranie pierwszych relacji rówieśniczych

- Zachęcanie do krótkich interakcji: podawanie zabawki, wspólne budowanie wieży.

Wzmacnianie pozytywnych zachowań

- Krótka, prosta pochwała, dostosowana do wieku.

3.3. Włączanie rodziców

Wspieranie procesu adaptacji

- Stopniowe wydłużanie pobytu dziecka w grupie.
- Przez pierwsze – dni adaptacyjne- 2 dni rodzic może być obecny w sali razem z dzieckiem.

Stać komunikacja

- Informowanie rodziców o postępach, zachowaniach i trudnościach dziecka.
- Komunikacja poprzez krótkie rozmowy przy odbiorze oraz tablica informacyjna grupy.

Wspólne wydarzenia

- Warsztaty, festyn rodzinny, spotkania tematyczne.

- Wspieranie dzieci w podejmowaniu decyzji np. wybór zabawy, miejsca siedzenia, kolejność działań.
- Zapewnienie dziecku czasu na samodzielne wykonanie czynności np. przy ubieraniu się, przy sprzątanii, łączeniu puzzli.

Współpraca i komunikacja:

- Dawanie dzieciom możliwości decydowania z kim chce się bawić.
- Tworzenie środowiska opartego na szacunku, bezpieczeństwie i radości bycia razem.
- Dawanie wskazówek, jak dziecko może się zachować w konkretnej sytuacji, a nie czego ma nie robić (koncentracja na komunikatach korygujących pozytywnych);
- Współpraca personelu i rodziców oparta na wzajemnym szacunku i otwartości w celu kształtowania wspólnego środowiska rozwoju dzieci.

Celebrowanie świąt i innych ważnych wydarzeń:

- Organizacja warsztatów i Dnia Rodziny.
- Celebrowanie urodzin dzieci.
- Celebrowanie świąt Bożego Narodzenia poprzez wspólne ubieranie choinki, odwiedzin Mikołaja, jasełka.

7. Zapewnienie dzieciom warunków do poznawania i doświadczania otaczającego świata.

1. Cel procedury

Celem niniejszej procedury jest zapewnienie dzieciom uczęszczającym do żłobka regularnego, bezpiecznego i wartościowego kontaktu z otaczającą przyrodą. Dokument określa zasady planowania, przygotowania i realizacji zajęć na świeżym powietrzu, wycieczek oraz innych aktywności przyrodniczych, które wspierają wszechstronny rozwój dzieci oraz kształtują pozytywny stosunek do natury.

2. Zakres obowiązywania

Procedura dotyczy wszystkich pracowników żłobka zaangażowanych w organizację i realizację zajęć na świeżym powietrzu, w tym opiekunów, nauczycieli, personelu pomocniczego i dyrekcji. Obejmuje zarówno działania prowadzone na terenie żłobka (plac zabaw, ogród), jak i poza nim – w parkach, lasach, ogrodach botanicznych czy gospodarstwach edukacyjnych.

3. Cele organizacji kontaktu z przyrodą

- **Rozwój ruchowy:** wspieranie sprawności fizycznej poprzez aktywność na zewnątrz.
- **Rozwój poznawczy:** zachęcanie do obserwacji przyrody i poznawania zjawisk naturalnych.
- **Rozwój emocjonalny i społeczny:** budowanie relacji, rozwijanie empatii, odpowiedzialności i szacunku dla środowiska.
- **Profilaktyka zdrowotna:** wzmacnianie odporności oraz promocja aktywnego, zdrowego stylu życia.

4. Organizacja działań

4.1. Planowanie zajęć na świeżym powietrzu

Harmonogram:

- Aktywności na zewnątrz organizowane są codziennie, w zależności od pogody i pory roku do temperatury -5°C , przy dobrej jakości powietrza.

4.4. Czynności po zakończeniu zajęć

Podsumowanie:

- Po powrocie omawia się z dziećmi ich spostrzeżenia i wrażenia, utrwalając zdobytą wiedzę.
- Dzieci mogą dzielić się swoimi obserwacjami lub wykonać prace plastyczne nawiązujące do zajęć.

Higiena:

- Wszystkie dzieci myją dokładnie ręce i twarz po zakończeniu aktywności na zewnątrz.
- Personel sprawdza, czy dzieci nie mają kleszczy, zadrapań lub innych oznak kontaktu z roślinnością.

Dokumentacja:

- Opiekunowie mogą sporządzić krótkie notatki z obserwacji lub dodać wpis do dziennika zajęć.
- W przypadku zgody rodziców mogą być przygotowane materiały informacyjne lub zdjęcia z zajęć.

5. Bezpieczeństwo i zasady higieny

- **Ubezpieczenie:** wszystkie dzieci uczestniczące w zajęciach terenowych muszą być objęte ubezpieczeniem NNW.
- **Zgody rodziców:** przed organizacją wycieczki wymaga się pisemnej zgody rodziców lub opiekunów prawnych.
- **Kompetencje personelu:** pracownicy powinni posiadać aktualne szkolenia z zakresu udzielania pierwszej pomocy oraz zasad bezpieczeństwa na świeżym powietrzu.
- **Środki higieniczne:** należy zapewnić dostęp do chusteczek, żelu dezynfekującego oraz wody pitnej.

6. Współpraca i komunikacja z rodzicami

- **Informowanie o planach:** rodzice są z wyprzedzeniem informowani o planowanych wycieczkach.
- **Przygotowanie dziecka:** przekazuje się rodzicom wskazówki dotyczące odpowiedniego ubioru i wyposażenia (np. nakrycie głowy, krem z filtrem).
- **Wymiana informacji:** zachęca się rodziców do dzielenia się uwagami i sugestiami dotyczącymi organizowanych aktywności.

7. Odpowiedzialność

Personel żłobka:

- Odpowiada za właściwe przygotowanie, realizację i bezpieczeństwo zajęć na świeżym powietrzu.
- Uwzględnia indywidualne potrzeby, możliwości i ograniczenia każdego dziecka.

Dyrektor żłobka:

- Nadzoruje przestrzeganie zapisów procedury i zapewnia odpowiednie warunki organizacyjne.
- Dba o wyposażenie placówki w niezbędne środki bezpieczeństwa i pomoce dydaktyczne.

Aktywności dzieci sprzyjających rozwojowi myślenia przyczynowo-skutkowego, takich jak np.:

- Wprawianie w ruch przedmiotów.
- Manipulacje światłem.
- Czynności odwracalne (wyjmowanie i wkładanie, pakowanie, przenoszenie).
- Czynności nieodwracalne (darcie, zgniatanie, zabawy lodem).
- Budowanie i burzenie.
- Rozciąganie.

Działań personelu kształtujących u dzieci umiejętności obserwacji i doświadczania otaczającego świata, takich jak np.:

- Dawanie dzieciom możliwości wyboru między różnymi produktami do jedzenia podczas posiłku.
- Umożliwianie zabawy przedmiotami wydającymi różne dźwięki.
- Umożliwianie zabawy w odkrywanie i znajdowanie.
- Umożliwianie eksplorowania natury i terenu na zewnątrz budynku.

Używania przez personel określeń dla cech przedmiotów, jak np.:

- Komentowanie i opisywanie znalezionych w koszu „skarbów”.
- Opisywanie doświadczeń dzieci, tego co widzą, słyszą i czym się bawią.
- Określanie i porównywanie przedmiotów w otoczeniu: duży–mały, większy–mniejszy.

Używania określeń przestrzennych, poprzez np.:

- Poszukiwanie ukrytych przedmiotów.
- Zabawy ruchowe na torze przeszkód.
- Układanie puzzli, klocków.

8. Tworzenie dzieciom środowiska sprzyjającego mówieniu, słuchaniu i porozumiewaniu się.

1. Cel procedury

Celem procedury jest:

Zapewnienie dzieciom środowiska sprzyjającego naturalnemu rozwojowi mowy i komunikacji, poprzez:

- tworzenie sytuacji zachęcających do wypowiedzania się,
- zapewnianie okazji do słuchania języka w różnorodnych formach,
- budowanie relacji ułatwiających komunikację niewerbalną i werbalną.

Wspieranie rozumienia mowy i rozwijania słownictwa, poprzez:

- stosowanie prostych, zrozumiałych komunikatów,
- częste powtarzanie słów i struktur językowych,
- używanie mowy dostosowanej do rozwoju dziecka.

Wzmacnianie aktywności komunikacyjnej dzieci, poprzez:

- zachęcanie do gestów, wokalizacji i prób mówienia,
- reagowanie na wszystkie formy komunikacji dziecka,
- dawanie czasu na wypowiedź.

- spojrzenia,
- mimika,
- wokalizacje.

Zachęcanie do spontanicznej komunikacji, przez:

- dawanie czasu na odpowiedź,
- oczekiwanie na inicjatywę dziecka,
- stwarzanie warunków do obserwacji mowy dorosłych.

Rozwijanie rozumienia mowy, poprzez:

- kierowanie prostych poleceń,
- używanie słownictwa z życia codziennego,
- powtarzanie kluczowych słów i zwrotów.

Wspieranie nazywania emocji, przedmiotów i czynności, poprzez:

- wskazywanie i nazywanie osób,
- opisywanie emocji dzieci,
- komentowanie sytuacji bieżących.

3.3. Tworzenie bezpiecznej przestrzeni komunikacyjnej

Budowanie relacji opartych na zaufaniu, poprzez:

- stabilność opiekunów,
- delikatny kontakt fizyczny i wzrokowy,
- przewidywalność dnia.

Stosowanie mowy wspierającej emocje, obejmującej:

- spokojny ton,
- słowa zapewniające bezpieczeństwo,
- delikatne komunikaty kierowane do dziecka.

Unikanie presji na mówienie, poprzez:

- pozwolenie na rozwój we własnym tempie,
- akceptowanie wszystkich form komunikacji,
- zachęcanie zamiast wymagania.

3.4. Codzienne sytuacje jako okazje do nauki języka

Czynności pielęgnacyjne jako moment komunikacji, takie jak:

- przewijanie,
- mycie rąk,
- ubieranie i rozbieranie.

Wykorzystanie posiłków do rozwoju języka, poprzez:

- nazywanie potraw,
- opisywanie smaków i czynności,
- zachęcanie do wskazywania.

Zabawa swobodna jako źródło komunikacji, dzięki:

- obecności różnorodnych przedmiotów,
- wspólnym aktywnościom z opiekunem,

- Rozszerzanie języka i słownictwa dzieci, za pomocą określeń opisujących dane zjawisko, sytuację czy przedmiot i łącząc je ze słowami, które dziecko zna.
- Wypowiadanie się pełnymi, choć krótkimi zdaniami.
- Prowadzenie pogadanki, utrzymującej dłużej uwagę dzieci przy danym temacie.
- Angażowanie dziecka w słowną interakcję opartą zarówno na wspólnie dzielonym doświadczeniu, jak i osobistych doświadczeniach dziecka.
- Wyraźne artykułowanie, modelowanie głosu, żeby zaangażować dzieci w rozmowę.
- Używanie różnych słów z różnych kategorii (przedmioty, działania, uczucia, funkcje).
- Częste stwarzanie dzieciom okazji do wspólnego czytania książek, oglądania ilustracji.
- Podczas czytania zachęcanie dzieci do aktywności takich, jak: przewracanie kartek, zadawanie pytań, odpowiadanie na pytania, podążanie za rymami, powtarzanie znanych fragmentów.
- Pokazywanie i opisywanie ilustracji w książkach, zachęcanie do rozmowy na temat treści i ilustracji.
- Stwarzanie dzieciom okazji do samodzielnego oglądania książek.
- Opowiadanie dzieciom różnych historii i bajek.
- Objaśnianie znaczenia nowych słów przy wykorzystaniu gestów i mimiki.
- Stosowanie uproszczeń (ale nie języka „dziecinnego”) w kontaktach z dziećmi jeszcze niemówiącymi lub zaczynającymi mówić, używanie krótkich zdań.

Działania metodyczne personelu wspierające rozwój językowy i umiejętności komunikacyjne dzieci:

- Częste rozmawianie z dziećmi.
- Rozmawianie z pacynkami, pluszakami.
- Towarzystwo dzieciom, kiedy coś ustalają między sobą.
- Rozmowy z dziećmi na temat tego, co jest aktualnie przedmiotem ich uwagi.
- Wspieranie komunikowania się dzieci ze sobą oraz personelem (zabawy w telefon, w przyjęcie, w dom).
- Towarzystwo dzieciom w zabawach i częste komentowanie tego co one robią.
- Dopytywanie dzieci o ich potrzeby w czasie codziennych czynności, takich jak toaleta czy jedzenie.
- Zachęcanie dzieci do aktywnego udziału we wspólnym czytaniu książek, słuchaniu tekstów, utworów.
- Kulturowanie rytuałów w ciągu dnia – czytania (ulubiona książka, ulubione rymowanki), zabaw muzyczno-ruchowych.
- Opowiadanie książek z obrazkami (*Pokaż gdzie jest.....*).

9. Kształtowanie otoczenia umożliwiającego rozwój sprawności fizycznej dzieci oraz angażowanie zmysłów.

1. Cel procedury

Celem procedury jest:

Zapewnienie dzieciom warunków sprzyjających rozwojowi dużej i małej motoryki, poprzez:

- organizację przestrzeni pobudzającej ruch,
- umożliwianie samodzielnego podejmowania aktywności ruchowych,
- zachęcanie do podejmowania zadań ruchowych zgodnych z możliwościami dziecka.

Wspieranie wielozmysłowego rozwoju dzieci, poprzez:

- dostarczanie różnorodnych bodźców sensorycznych,
- stwarzanie okazji do eksploracji i doświadczania otoczenia,

Umożliwianie eksploracji sensorycznej, poprzez:

- kontakt z wodą i piaskiem,
- kontakt z materiałami plastycznymi,
- kontakt z materiałami naturalnymi.

Dbanie o komfort sensoryczny dzieci, poprzez:

- ograniczanie nadmiernego natężenia dźwięków,
- ograniczanie nadmiaru bodźców wzrokowych,
- monitorowanie reakcji dzieci na bodźce.

3.2. Wspieranie rozwoju ruchowego dzieci

Zapewnianie różnorodnych aktywności ruchowych, obejmujących:

- wspinanie, chodzenie, bieganie,
- skakanie, przechodzenie przez przeszkody,
- popychanie i ciągnięcie przedmiotów.

Umożliwianie ćwiczenia siły i sprawności, poprzez:

- wykorzystywanie przedmiotów codziennego użytku,
- zachęcanie do ruchu podczas zabawy,
- włączanie aktywności wymagających wysiłku.

Stwarzanie warunków do powtarzania umiejętności ruchowych, obejmujące:

- swobodny dostęp do przestrzeni ruchowej,
- umożliwianie aktywności zgodnych z tempem dziecka,
- brak ograniczeń czasowych w trakcie zaangażowania w zadanie.

Zapewnienie aktywności na świeżym powietrzu, takich jak:

- swobodna zabawa na nierównym terenie,
- aktywność w torach przeszkód,
- eksploracja przestrzeni zewnętrznej.

3.3. Wspieranie rozwoju sensorycznego dzieci

Stosowanie aktywności angażujących zmysły, obejmujących:

- bodźce wzrokowe,
- bodźce słuchowe,
- bodźce zapachowe,
- bodźce dotykowe,
- bodźce smakowe,
- bodźce ruchowe i równoważne.

Zapewnienie dostępu do materiałów sensorycznych, takich jak:

- naturalne materiały,
- materiały plastyczne,
- materiały do manipulacji.

Wspieranie czucia głębokiego, poprzez:

- aktywności ruchowe,
- zabawy z uciskiem,

- analizę reakcji sensorycznych.

Dokumentowanie obserwacji, poprzez:

- notatki opiekunów,
- arkusze rozwoju,
- spotkania zespołu.

Współpraca z rodzicami, obejmująca:

- dzielenie się informacjami,
- konsultowanie postępów,
- wspólne ustalanie działań wspierających.

Zgodnie ze standardem 9 – „Kształtowanie otoczenia umożliwiającego rozwój sprawności fizycznej dzieci oraz angażowanie zmysłów” realizacja planu:

Wskazówki metodyczne sprzyjające rozwojowi sprawności fizycznej i sensorycznej u dzieci:

- Dbanie o organizację sali oraz przestrzeni na zewnątrz w taki sposób, żeby dzieci miały wiele okazji do ćwiczenia umiejętności ruchowych.
- Umożliwianie dzieciom codziennego kontaktu z materiałami dotyczącymi zmysłów; czucia, smaku, zapachu, wzroku, słuchu, propriocepcji i równowagi.
- Zapewnienie dostępu do wody, piasku, ciastoliny, naturalnych materiałów o różnorodnej fakturze i zapachu, materiałów dźwiękowych.
- Dbanie o to, aby natężenie dźwięków lub bodźców wzrokowych nie przytłaczało dzieci.
- Zapewnianie w ciągu całego dnia różnorodnych aktywności sensorycznych stosownie do potrzeb dzieci – (uwaga: planowanie doświadczeń sensorycznych powinno zagwarantować dzieciom czas na zaangażowanie się i dzielenie się swoimi doświadczeniami i spostrzeżeniami z innymi).
- Wspieranie niemowlaków w nauce kontrolowania ruchu ciała i nauce stania, czworakowania i chodzenia.
- Stwarzanie niemowlakom możliwość samodzielnego badania różnorodnych obiektów, także własnych rąk i nóg oraz twarzy.
- Stwarzanie niemowlakom możliwości eksplorowania przestrzeni, przez przenoszenie ich w różne miejsca, w których mają nowe wyzwania w dążeniu do interesujących je przedmiotów.
- Bawienie się z dziećmi w zabawy ruchowe, podążanie za tym co robią dzieci (np. turlanie, czworakowanie).
- Zachowywanie czujności co do bezpieczeństwa dzieci, ale bez powstrzymywania ich przed podejmowaniem nowych zadań ruchowych.
- Stwarzanie dzieciom warunków do podejmowania nowych wyzwań związanych z przemieszczaniem się i uczeniem nowych umiejętności motorycznych w granicach akceptowalnego ryzyka.
- Umożliwianie dzieciom wielokrotnego powtarzania i ćwiczenia konkretnych umiejętności ruchowych tak długo, jak długo są tym zainteresowane.
- Dostarczanie dzieciom okazji do ćwiczenia siły i sprawności ruchowej.
- Stwarzanie dzieciom możliwości ćwiczenia sprawności rąk, dłoni i palców, w szczególności przez zostawienie im czasu na zabawę i manipulację.
- Umożliwianie dzieciom ćwiczenia koordynacji wzrokowo-ruchowej, np. podczas jedzenia, ubierania się i codziennych czynności.

10. Zapewnienie dzieciom warunków do twórczej ekspresji i kontaktu z różnymi wytworami kultury i sztuki.

1. Cel procedury

Celem niniejszej procedury jest stworzenie dzieciom uczęszczającym do żłobka warunków do swobodnego i bezpiecznego wyrażania siebie poprzez różnorodne formy ekspresji artystycznej. Dokument określa jednolite zasady organizacji zajęć plastycznych, muzycznych, ruchowych i teatralnych, wspierających rozwój kreatywności, zdolności manualnych, wyobraźni oraz emocjonalności dzieci, z poszanowaniem ich indywidualnych potrzeb i tempa rozwoju.

2. Zakres obowiązywania

Procedura obejmuje wszystkich pracowników żłobka zaangażowanych w planowanie, przygotowanie i realizację zajęć artystycznych. Dotyczy zarówno zajęć zorganizowanych, jak i spontanicznych działań twórczych podejmowanych przez dzieci w czasie codziennych aktywności.

3. Zasady ogólne

- **Indywidualne podejście:** każdemu dziecku zapewnia się możliwość twórczej aktywności zgodnie z jego możliwościami, zainteresowaniami i nastrojem.
- **Bezpieczeństwo:** wszystkie działania artystyczne odbywają się w warunkach zapewniających bezpieczeństwo fizyczne i emocjonalne dzieci.
- **Swoboda twórcza:** dzieci są zachęcane do samodzielnego eksperymentowania i wyrażania własnych pomysłów, bez oceniania czy narzucania wzorców.
- **Rozwój wieloaspektowy:** zajęcia wspierają rozwój emocjonalny, społeczny, poznawczy i ruchowy dzieci.
- **Szacunek dla twórczości:** każda praca dziecka jest traktowana z uznaniem i stanowi ważny element procesu rozwojowego, a nie przedmiot oceny.

4. Procedura organizacyjna

4.1. Planowanie zajęć artystycznych

Harmonogram:

- Zajęcia twórcze organizowane są systematycznie, w ramach planu dnia.
- Ich tematyka może nawiązywać do aktualnych wydarzeń, pór roku, świąt lub spontanicznych zainteresowań dzieci.

Cele dydaktyczne:

- Każde zajęcia mają określony cel wychowawczo-edukacyjny.
- Poziom trudności zadań dostosowuje się do wieku i możliwości rozwojowych uczestników.

4.2. Przygotowanie materiałów i przestrzeni

Materiały plastyczne:

- Zapewniane są różnorodne, bezpieczne i atestowane materiały (np. kredki, farby, masa solna, papier kolorowy, elementy naturalne).
- Używane środki są nietoksyczne i odpowiednie dla małych dzieci.

Organizacja przestrzeni:

- Miejsce do pracy twórczej jest przygotowane w sposób zapewniający komfort i swobodę ruchu.
- Stoły, krzesła i podłoga są zabezpieczone przed zabrudzeniem (np. ceratą lub folią).

- Prace dzieci są prezentowane na korytarzach przy grupach dziecięcych.

Portfolio dziecka:

- Wybrane prace mogą być gromadzone w indywidualnym portfolio, dokumentującym rozwój i zainteresowania dziecka.

5. Odpowiedzialność

Personel żłobka:

- Organizuje i prowadzi zajęcia artystyczne zgodnie z niniejszą procedurą.
- Dbą o bezpieczeństwo dzieci i pozytywną atmosferę podczas zajęć.
- Wspiera indywidualny rozwój i ekspresję twórczą każdego dziecka.

Dyrektor żłobka:

- Nadzoruje przestrzeganie zasad określonych w procedurze.
- Zapewnia dostęp do materiałów i warunków umożliwiających realizację działań artystycznych.

6. Postanowienia końcowe

Ewaluacja:

- Procedura podlega regularnej analizie i aktualizacji, w zależności od potrzeb żłobka oraz zmian w przepisach prawa.

Dostępność:

- Dokument jest dostępny dla wszystkich pracowników i rodziców w siedzibie żłobka.

Wejście w życie:

- Procedura obowiązuje od dnia jej zatwierdzenia przez dyrektora żłobka.

Zgodnie ze standardem 10 – „Zapewnienie dzieciom warunków do twórczej ekspresji i kontaktu z różnymi wytworami kultury i sztuki” realizacja planu:

Wskazówki metodyczne sprzyjające rozwojowi twórczej ekspresji dzieci i stwarzające dzieciom możliwości kontaktu z wytworami kultury i sztuki:

- Wspieranie dzieci przez informacje zwrotne w czasie aktywności twórczych bez poprawiania ich i oceniania.
- Zapewnienie dzieciom czasu na szukanie kreatywnych rozwiązań w ciągu całego dnia.
- Stwarzania dzieciom możliwości do kreatywnych działań konstrukcyjnych (klocki, pudła, pojemniki).
- Stwarzanie dzieciom okazji do tańczenia i śpiewania.
- Zapewnienie w ciągu całego dnia dostępu do różnorodnych materiałów plastycznych, takich jak: kartki, kredki, mazaki, plastelina, ciastolina, nożyczki (dla najstarszych dzieci), klej.
- Zapewnienie miejsca gdzie dzieci mogą swobodnie tworzyć.
- Umożliwienie dzieciom rysowania i malowania na pionowych płaszczyznach (co najmniej wielkości A3) na wysokości ich wzroku.
- Zapewnienie, żeby wśród materiałów do zajęć plastycznych dostępnych dla dzieci nie dominowały gotowe szablony (plansze, kolorowanki, karty do wypełniania).
- W organizowanych zajęciach plastycznych unikanie sytuacji, kiedy cała grupa dzieci robi to samo.
- Koncentracja na procesie tworzenia, a nie na wyniku.
- Dostarczanie dzieciom możliwości obcowania ze sztuką (rzeźbą malarstwem, rysunkami) o wysokiej jakości artystycznej.
- Zapewnienie, żeby muzyka jakiej słuchają dzieci była wysokiej jakości (zarówno chodzi o jakość odtwarzania jak i repertuar).
- Zapewnienie dzieciom dostępu do książek z szatą graficzną wysokiej jakości oraz do albumów ze zdjęciami.

